

Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMASK/22mdKOMU036/22
Názov predmetu	verbálne komunikačné praktikum I.
Rozsah	2C
Počet kreditov	2
Vyučujúci	PhDr. Oľga Škvareninová, CSc. (prednášajúci)

Cieľ

Predmet rozširuje a prehľbuje nadobudnuté vedomosti a zručnosti zo slovenského jazyka, z prezentačných seminárov z bakalárskeho stupňa štúdia a z neverbálnej komunikácie. Dôrazsa kladie predovšetkým na interakčnú štylistiku písaného a hovoreného mediálneho prejavu, rozširovanie slovnej zásoby, spisovnosť, primeranosť a efektívnosť vyjadrovania pred kamerou i mimo nej, na analýzy vystúpení poslucháčov i moderátorov, redaktorov, komentátorov. Študenti nadobudnú vedomosti týkajúce sa interakčnej štylistiky a stavby efektívneho mediálneho prejavu. Dôležitou zložkou vyučovacieho procesu je zážitkovosť a interaktívnosť. Súčasťou každej vyučovacej jednotky sú jazykové hry zamerané na slovnú zásobu, pohotovosť a primeranosť verbálnych reakcií.

Podmienky na absolvovanie predmetu

- Pravidelná účasť na vyučovaní – povolené sú max. 2 absencie (t. j. max. 2 vyučovacie jednotky). Pri absenciách nerozhoduje, či sú alebo nie sú ospravedlnené. Za každú absenciu navyše sa znižuje výsledné hodnotenie študenta o jeden stupeň. Študent musí počas semestra absolvovať minimálne 50 % vyučovacích jednotiek. V prípade individuálneho študijného plánu je nutná minimálne 50% účasť na vyučovaní (Študijný poriadok UCM).
- Záverečné hodnotenie sa skladá z vypracovania úloh na jazykovú kreativitu a inkluzívnu komunikáciu, čo predstavuje 33 % záverečného hodnotenia.
- Druhou zložkou záverečného hodnotenia je písomný test, ktorý je zameraný na slovnú zásobu, spisovnosť a kultivovanosť vyjadrovania vrátane inkluzívneho jazyka, (lexika, morfológia substantív, spájanie verb s prepozíciami), štylistiku a jazykovú kreativitu. Test predstavuje 67 % výsledného hodnotenia. Na úspešné absolvovanie testu študent musí získať minimálne 56 %t bodov. Na teste sa môže zúčastniť iba študent, ktorý splnil predchádzajúce podmienky na absolvovanie predmetu.
- Klasifikačná stupnica záverečného hodnotenia predmetu:
 - A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >;
 - B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >;
 - C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >;
 - D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >;
 - E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >;
 - FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >.

Záverečné hodnotenie

Klasifikačná stupnica záverečného hodnotenia predmetu:

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >;

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >;

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >;

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >;

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >;

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >.

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie:

1) Teoretické zázemie (vedomosti)

- nadobudne vedomosti z oblasti verbálnych komunikačných prostriedkov, najmä lexiky, morfológie a štylistiky, s dôrazom na spisovnosť, kultivovanosť, zrozumiteľnosť a primeranosť vyjadrovania;
- oboznámi sa s princípmi interakčnej mediálnej štylistiky, stavbou a charakteristikami efektívneho mediálneho prejavu a špecifikami verbálnej komunikácie v masmédiách;
- rozšíri si poznatky o slovnej zásobe, štylistickej a emocionálnej hodnote slov a ich využití v rozličných typoch mediálnych komunikátov;
- osvojí si základné princípy verbálneho hedgingu, rodovo vyváženého a inkluzívneho jazyka a primeraného vyjadrovania v mediálnej komunikácii;
- prehľbí si vedomosti o rozdieloch vo verbálnej komunikácii mužov a žien, ako aj o statických a dynamických aspektoch verbálneho mediálneho prejavu;
- získava poznatky o efektívnom moderovaní, práci s textom, verbálnym prejavom a hlasom a o členení súvislého verbálneho prejavu.

2) Praktické zázemie (zručnosti)

- rozvíja nadstavbové zručnosti v praktickom ovládaní spisovného jazyka a interakčnej štylistiky so zreteľom na špecifiká masmediálnej komunikácie;
- uplatňuje zásady efektívneho a funkčne primeraného vyjadrovania v rozličných komunikačných situáciách a mediálnych formátoch;
- cielene pracuje so slovnou zásobou a volí jazykové prostriedky podľa charakteru komunikačnej situácie, typu komunikátu a adresáta;
- aplikuje princípy jazykovej inklúzie a rodovo vyváženého vyjadrovania v mediálnej komunikácii;
- analyzuje a interpretuje vybrané mediálne komunikáty a verbálne prejavy moderátorov, redaktorov a komentátorov;
- využíva primerané postupy pri práci s textom, hlasom a súvislým verbálnym prejavom vrátane efektívneho členenia a moderovania;
- rozvíja pohotovosť a primeranosť verbálneho reagovania prostredníctvom praktických cvičení, rolových hier a modelových komunikačných situácií;
- uplatňuje zásady primeraného a kultivovaného vyjadrovania v súlade s aktuálnymi trendmi jazykovej inklúzie a komunikácie v prostredí EÚ.

3) Kompetencie

- rozvíja jazykovo-komunikačné kompetencie potrebné na efektívne a kultivované vystupovanie v rôznych mediálnych a komunikačných situáciách;
- samostatne volí primerané verbálne prostriedky s ohľadom na komunikačný zámer, partnera, charakter situácie a typ mediálneho prejavu;
- posilňuje jazykovo-komunikačnú kreativitu a schopnosť pružne reagovať na meniace sa komunikačné situácie;
- uplatňuje jazykové myslenie pri tvorbe, analýze a interpretácii mediálnych prejavov;

- reflektuje vlastný verbálny prejav a identifikuje možnosti jeho skvalitnenia z hľadiska spisovnosti, kultivovanosti, efektívnosti a primeranosti;
- samostatne využíva získané vedomosti a zručnosti pri profesionálnom verbálnom vystupovaní a komunikácii v mediálnom prostredí.

Stručná osnova predmetu

1. Sebapoznanie a verbálna komunikácia.
2. Komunikačný partner. Komunikačné typy partnerov podľa zamerania komunikácie. Komunikačné typy partnerov podľa preferencie zmyslových kanálov. Skloňovanie maskulín – štylistický a komunikačný pohľad.
3. Zručnosti a princípy efektívnej verbálnej komunikácie v masmédiách. Zásady koncipovania rozličných typov mediálnych prejavov. Skloňovanie feminín – štylistický a komunikačný pohľad.
4. Slovná zásoba. Lexika v rozličných masmediálnych komunikátoch. Štylistická a emocionálna hodnota slova. Cvičenia a didaktické hry na rozširovanie slovnej zásoby. Skloňovanie neutier – štylistický a komunikačný pohľad.
5. Verbálny hedging. Cvičenia a rolové hry na spisovnosť vyjadrovania.
6. Rodovo vyvážený a inkluzívny jazyk v masových médiách. Cvičenia a rolové hry na jazykovú inklúziu.
7. Rozdiely v masmediálnej komunikácii mužov a žien.
8. Statika a dynamika verbálnej mediálnej komunikácie. Efektívnosť vyjadrovania pri moderovaní.
9. Práca s textom. Analýza a interpretácia vybraných komunikátov zo slovenských televízií.
10. Práca s verbálnym prejavom. Analýza a interpretácia mediálnych prejavov vybraných slovenských moderátorov, redaktorov a komentátorov.
11. Práca s hlasom. Členenie súvislého verbálneho prejavu. Využívanie reči tela pri práci s hlasom.
12. Záverečný písomný test.

Odporúčaná literatúra

- Inkluzívna komunikácia v rámci GSR (2018). Generálny sekretariát Rady EÚ.
- Mistřík, J. (2021). Štylistika (4th ed.). VEDA.
- Škvareninová, O. (2019). Europanto - nový jazyk digitálnych médií? In D. Lančarič (Ed.), Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium L-3 (pp. 74-84). Z-F LINGUA.
- Škvareninová, O. (2019). Komunikácia s médiami a v médiách. FMK UCM.
- Škvareninová, O. (2020). Verbálna hygiena v masmediálnej komunikácii. In Z. Kvetanová, & M. Graca (Eds.), Megatrendy a médiá 2020: On the Edge (pp. 158-165). FMK UCM.
- Škvareninová, O. (2021). Publicistický štýl v kontexte mediálnej lingvistiky. In Z. Popovičová Sedláčková (Ed.), Štýl - komunikácia - kultúra. K stému výročiu narodenia profesora Jozefa Mistříka (pp. 117-126). Univerzita Komenského v Bratislave.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

Slovenský jazyk